

Article Arrival : 17/09/2021

Published : 28.11.2021

Doi Number <http://dx.doi.org/10.26449/sssj.3582>Reference Keskin, A.E. (2021). "Suç Önleme Ve Analizi Perspektifinde; Açık Kaynak İstihbaratı Farkındalığının Sosyal Medya Kullanımlarına Etkisi: Çorum İli Örneği" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN2587-1587) Vol:7, Issue:90; pp:4766-4778

SUÇ ÖNLEME VE ANALİZİ PERSPEKTİFİNDE; AÇIK KAYNAK İSTİHBARATI FARKINDALIĞININ SOSYAL MEDYA KULLANIMLARINA ETKİSİ: ÇORUM İLİ ÖRNEĞİ¹

In The Perspective Of Crime Prevention And Analysis; The Effect Of Open Source Intelligence Awareness On Social Media Use: The Case Of Çorum

Muhammed AKYEL

Hitit Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Adli Bilimler Yüksek Lisans Programı,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2556-7815>

Dr. Öğr. Üyesi Vahdet ÖZKOÇAK

Hitit Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Antropoloji Bölümü Fiziki Antropoloji ABD,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4603-2548>

Arş. Gör. Fırat KOÇ

Hitit Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Antropoloji Bölümü Fiziki Antropoloji ABD,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8558-6308>

ÖZET

Devletler toplumların güven ve asayişini sağlayan mekanizmalardır. Suçun işlendiği yerlerde suçun faillerinin yakalanması kadar suçun işlenmeden önlenmesi ya da gerekli tedbirlerin alınması da o kadar önemlidir.

Dünya genelinde 'Kitle İletişim Araçları', bilgi edinmenin temelini ve toplumsal yönelimlerin devamlılığını sağlamaktadır. Bu kitle iletişim araçlarının kullanımı ile birlikte insanlar yaşantılarına ilişkin hayati önem taşıyan detayları ve bilgileri paylaşmaktadırlar. Açık kaynak olarak nitelenen bu istihbarat çeşidinin beslendiği önemli veri kaynaklarından biri de sosyal medya platformudur. Bireyler, sosyal medya paylaşım siteleri (Facebook, Twitter, Instagram vb.) üzerinden zaman zaman suç unsuru sayılabilecek paylaşımlar yapmaktadır. Suçun söz konusu olduğu her mecrada "Adli Bilimler"den söz edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Suç, Adli Bilimler, Açık Kaynak, İstihbarat, Sosyal Medya

ABSTRACT

States are mechanisms that ensure the safety and security of societies. In the places where the crime is committed, it is as important to prevent the crime before it is committed or to take the necessary measures as much as catching the perpetrators of the crime.

'Mass Media' around the world provides the basis of information acquisition and the continuity of social orientations. With the use of these mass media, people share vital details and information about their lives. One of the important data sources that feed this type of intelligence, which is described as open source, is the social media platform. From time to time, individuals make posts that can be considered as criminal elements on social media sharing sites (Facebook, Twitter, Instagram, etc.). In every medium where crime is in question, "Forensic Sciences" is mentioned.

Keywords: Crime, Forensic Sciences, Open Source, Intelligence, Social Media

¹ Bu çalışma Muhammed AKYEL' in "Suç Önleme Ve Analizi Perspektifinde; Açık Kaynak İstihbaratı Farkındalığının Bireylerin Sosyal Medya Kullanımları Üzerine Etkisi: Çorum İli Örneği" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

1. GİRİŞ

Toplumun güven ve asayişini sağlamak insanların huzur ve refah içerisinde bir yaşam sürmesine aracılık etmektedir. Toplumun ve dolayısıyla insanın olduğu her yerde suç olayı da daima olacaktır. Bu yüzden suç ve failleri ile mücadelede ederken asıl belirlenmesi gereken hedef, suç oranını en düşük düzeylerde tutmayı başarmaktır (Akyel, 2020).

Suçlarla mücadelede eden kolluk kuvvetlerinin yaptığı faaliyetler suç öncesi yapılan faaliyetler ve suç sonrası yapılan çalışmalardan oluşmaktadır. Suç öncesi faaliyetler önleyici tedbirleri içerir ve proaktif polislik olarak anılmaktadır. Suç sonrası polislik suçun işlenmesi sonrasında suç ve faillerinin yakalanmasına yönelik faaliyetleri kapsamaktadır. Bu hizmetin adı 'Adli Polislik' olarak geçmektedir (Aydın, 2014, s. 82).

Son yıllarda kitle iletişim araçları, teknolojik gelişmelerle birlikte kendisine geniş yalpaede bir kullanım alanı bulmaktadır. İnsanlar kişisel bilgilerini, inanç ve düşüncelerini içeren fikirlerini kitle iletişim araçları yoluyla paylaşmaktadırlar. Bu paylaşımları sebebiyle farkında olarak ya da olmayarak başka kişilere istihbarat sağlamış olurlar. Açık kaynak diye adlandırılan bu istihbarat çeşidinin en önemli veri kaynaklarından biri de sosyal medyadır (Öztay ve ark., 2020).

Adli bilimler, suç ve faillerinin bulunup ortaya çıkarılması ile doğrudan ilgilidir. Adli niteliği bulunan olaylarda yapılan çalışmalar sonucunda ulaşılan sonuçlar suç ve suçlunun bulunmasını sağlayacak delilleri meydana getirerek hukukun uygulanmasını sağlamaktadır. Teknolojik gelişmelere paralel olarak, Adli bilimlerde kullanılan teknikler de gelişim göstermektedir (Akyel ve ark., 2019, s. 117).

Bu çalışma ile sosyal medyayı kullanan kişilerin, yaptıkları paylaşımlar yoluyla kişisel hayatlarını etkileyecek tehlikeler ve olumsuzluklar ortaya konulacaktır. Kişilerin konusu suç oluşturabilecek paylaşımlar yapmaları durumunda suçlu konumuna düşecekleri gerçeği ile yüzleşmeleri sağlanmaya çalışılacaktır. Ayrıca sosyal medya üzerinden işlenen suçlarla ilgili bilgiler verilerek adli bilimlere katkı sağlamak amaçlanmaktadır. Sosyal medya ile haber kanalları ve siteleri üzerinden bu bilgileri alan ve farkındalık oluşturan bireylerin bu durumun sosyal medya kullanımları üzerindeki etkileri tespit edilmeye çalışılmıştır.

2. SUÇ KAVRAMI

Suç olgusu toplumdaki farklı mekân ve zamanlarda değişik manalara gelebilmektedir. Başka bir zaman diliminde tanımlaması suç olarak belirlenen bir davranış, başka bir tarihte ise suç olarak tanımlanmayabilmektedir. Herhangi bir toplulukta suç olarak tanımlanan bir davranış, başka bir toplulukta ya da yerde suç olarak görülmebilmektedir (Burkay, 2008). Suçun tanımı noktasında literatür incelendiğinde, daha çok hukuki yaklaşımlar ağır basmaktadır. Bu yaklaşımlara göre ise suç, toplumda hukukla korunan menfaat veya değerlerin ihlal edilmesidir (Göver ve Dolunay, 2017).

2.1. Türkiye’de İşlenen Suç Çeşitleri

Kendi içerisinde başka nedenlerle tetiklenebilecek olan suç türleri; cinayet, yaralama, rüşvet, sahtecilik, kaçakçılık, tehdit ve hakaret, hürriyetinden yoksun bırakma, gasp, hırsızlık, cinsel suçlar, uyuşturucu kullanımı ve ticareti, askeri ceza kanununa muhalefet suçları, orman suçları, trafik suçları, icra iflas kanununa muhalefet suçları ve bilişim suçları şeklinde sıralanabilmektedir. Bu sayılan suç türleri başka şekillerde de sınıflandırılabilir. (Yorulmaz ve Yakut, 2017).

2.2. Suç Önleme Yöntemleri

Suç önleme, suça sebep olan nedenlerin gereken tedbirler alınarak bertaraf edilmesi ve suçun daha meydana gelmeden engellenmesi demektir. Kamu güvenliğini sağlayabilmenin temelini suç önleme oluşturmaktadır. Bu süreç önemli olduğu ölçüde zor bir süreç olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kapsamda; suçun önlemek amacı ile değişik uygulamalar ve yöntemler kullanılmaktadır. Bu yöntemleri üç temel esasta gruplandırmak mümkün olmaktadır. Bunlar; polisiye tedbirler, halkın desteğini kullanarak sonuç almaya dönük faaliyetler ve kişilerin ahlaki ve dini yönden güçlendirilmesi yöntemleridir (Aydın, 2014, s. 82).

Kişilere, topluma ve sonrasında kamu düzenine karşı olumsuz etkileri bulunan suç, önlenmesi gereken bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır. Suç ve failleri ile mücadele için ceza adalet sistemi bulunmaktadır. Basit görülen bir suçun işlenmesi halinde bile bunun toplum açısından belirli bir maliyeti olmaktadır.

Suç, bu maddi kayıplarının yanı sıra toplumsal sarsıntı ve güvensizlik ortamının da oluşmasına sebep olmaktadır (Dolu ve ark., 2010).

3. İSTİHBARAT TANIMLARI

Arapça kökenli bir kelime olan istihbarat, TDK (Türk Dil Kurumu) sözlüğünde yeni öğrenilen bilgi, haber, duyum ve bilgi toplama, haber alma anlamlarını karşılamaktadır (TDK, 2020).

İstihbarat kavramının tanımına ilişkin istihbaratçıların ve akademisyenlerin farklı tanımlamaları bulunmaktadır. Konusunda uzman olan bu araştırmacılar, istihbarat kavramını çalışma alanlarına ve çalışma yöntemlerine uygun biçimlerde algılamakta ve kabul etmektedir (Biçer, 2017, s. 441).

İstihbarat kelimesinin İngilizce'deki anlamı, akıl ve zekâ anlamına gelen 'Intelligence' kelimesidir. Türkçe'de ise bilgi toplama ve haber alma anlamlarında kullanılmaktadır. İstihbarat; belirli aşamalar kullanılması sonucunda sahip olunan üründür. Farklı araçlarla toplanan ham bilgilerin analiz edilerek kullanılacak hale getirilmesidir. Bu kapsamda; işlenmemiş dolayısıyla üzerinde herhangi bir analiz yapılmamış ham veriler istihbarat değeri taşımamaktadır (Baltacı, 2017, s. 11; Özer, 2015).

3.1. Uluslararası İstihbarat Kuruluşları

Uluslararası alanda faaliyette bulunan devletler kendilerine bağlı istihbarat servislerini kullanarak diğer devletler hakkında bilgi toplama faaliyetleri yürütmektedirler. Küreselleşmeyle birlikte dünyada meydana gelen olaylarla ilgili artık her türlü bilgiye erişim kolaylaşmaktadır. Devletler kendi halklarının güvenliklerini sağlamak ve refah düzeylerini arttırmayı en temel öncelikleri olarak görmektedirler (Duramaz ve Gökbnar, 2017, s. 50).

Devletlerin çoğunun resmi nitelikli istihbarat teşkilatları bulunmaktadır. Aşağıda bulunan Çizelge 2.1'de uluslararası istihbarat teşkilatlarının isimleri yer almaktadır.

Çizelge 2.1. Uluslararası istihbarat kuruluşları (Anonim, 2020)

ULUSLARARASI İSTİHBARAT TEŞKİLATLARI			
Ülkeler	İstihbarat Teşkilatı	Kısaltma Açılımı	
Türkiye	MİT	Milli İstihbarat Teşkilatı	
ABD	CIA	Merkezi İstihbarat Teşkilatı	
Almanya	BND	Federal İstihbarat Servisi	
Hindistan	RAW	Araştırma ve Analiz Kanadı	
İtalya	AISE	Bilgi ve Dış Güvenlik Ajansı	
Fransa	DGSE	Dış Güvenlik Genel Müdürlüğü	
İspanya	CNI	Ulusal İstihbarat Merkezi	
Birleşik Krallık	SIS	Gizli Haber Alma Servisi	
Rusya	SVR	Rusya Federasyonu Dış İstihbarat Servisi	
İsrail	MOSSAD	İstihbarat ve Özel Operasyonlar Enstitüsü	
Japonya	NPA	Ulusal Polis Ajansı	
Kanada	CSIS	Kanada Güvenlik İstihbaratı Servisi	
Hollanda	AIVD	Genel İstihbarat ve Güvenlik Servisi	
Avustralya	ASIS	Avustralya Gizli İstihbarat Servisi	
Beyaz Rusya	KGB	Beyaz Rusya Cumhuriyeti Devlet Güvenlik Komitesi	
Bosna Hersek	OSA	Bosna Hersek İstihbarat ve Güvenlik	
Arnavutluk	SHISH	Devlet İstihbarat Servisi	
Danimarka	FE	Danimarka Savunma İstihbarat Servisi	
Hırvatistan	SOA	Güvenlik ve İstihbarat Ajansı	
Karadağ	ANB	Ulusal Güvenlik Ajansı (Karadağ)	
Macaristan	IH	Bilgi Bürosu	
İran	VEVAK	İstihbarat Bakanlığı (İran)	
İsviçre	SND	Stratejik İstihbarat Servisi	
Polonya	AW	Dış İstihbarat Ajansı	
Sırbistan	BIA	Güvenlik Bilgi Ajansı	
Yunanistan	EYP	Yunanistan Gizli Servisi	
Portekiz	SIED	Savunma Stratejik İstihbarat Servisi	
Romanya	SIE	Dış İstihbarat Servisi (Romanya)	
Slovenya	SOVA	Sloven İstihbarat ve Güvenlik Ajansı	
Ukrayna	SZRU	Ukrayna Dış İstihbarat Servisi	

3.2. İstihbarat Türleri

İstihbarat, çok geniş bir alana hitap etmektedir. İstihbaratın ilgili olduğu konular ve alanlar belirlenerek bir sınıflandırma yapabilmek mümkün olmaktadır. Genel anlamda istihbaratı; ölçeklerine (seviyelerine), alanlarına ve kaynaklarına (toplama şekillerine) göre olmak üzere 3 aşamada sınıflandırmak mümkündür (Ateş, 2013, s. 9; Akyel, 2020).

4. MEDYA KAVRAMI

Genel olarak medya; yazılı, sesli ve görsel kitle iletişim araçları (gazete, dergi, radyo, televizyon ve internet) olarak tanımlanmaktadır. Kitle iletişim araçları, toplumsal hayatın en önemli iletişim ve paylaşım unsurlarındandır. Medya aracılığıyla kişiler farkında olmadan önemli düzeylerde yönlendirilebilmektedir. İzleyerek veya okuyarak öğrendikleri haberleri araştırmadan doğru kabul ederek değişik tepkiler geliştirmektedirler (Korkmaz ve Yeşil, 2011).

Sosyal medya araçlarını, forumlar, bloglar, wikiler, sözlükler, sanal platformlar, sosyal işaretleme, sosyal ağlar ve medya paylaşım siteleri şeklinde gruplandırmak mümkündür (Öztürk ve Talas, 2015, s. 110).

Sosyal medya üzerinden paylaşım yapan kişiler bu paylaşımları yaparken üçüncü kişiler tarafından izlendiklerinin farkında olmamaktadırlar. Burada literatüre 'Stalk' olarak giren bir kavram ile karşı karşıya kalmaktadırlar (Akyel, 2020).

Sosyal medyanın insanların yaşantılarında yoğun bir biçimde yer almasından sonra, bu mecrada etik sorunlara dair tartışmalar gündeme gelmiştir. Özel hayatın gizliliği başta olmak üzere, kişisel verilerin güvenliğini tehdit eden ve genel ahlaka aykırı paylaşımlar ile veri madenciliği ve dijital gözetim olgusu gibi konular tartışmaya açılmıştır (Öztürk, 2015, s. 299).

4.1. Sosyal medya kullanım sebepleri

Sosyal medyanın kullanım amaçları göz önünde bulundurulduğunda, bu platformların sosyal, toplumsal ve ekonomik açıdan ne denli önem taşıdığı açıkça görülmektedir. Esas olarak sosyal medya platformları; politika-siyaset, bilgi edinme, eğitim ve araştırma, eğlence gibi amaçlarla kullanılmaktadır. Toplumsal, siyasal, kültürel alanlarda gün geçtikçe etkisini fazlalaştıran sosyal medya platformları, sivil itaatsizlik eylemlerinin örgütlenmelerinin de gerçekleştiği mecralardan biri olarak göze çarpmaktadır (Acun ve ark., 2018, s. 583; Şahin, 2017, s. 173).

4.2. Açık Kaynak İstihbarat Farkındalığının Sosyal Medya Kullanımlarına Etkisi

Sosyal medyadan yaptıkları paylaşımlar nedeni ile suç işleyenlerle ilgili adli soruşturmalar, kişisel bilgilerin çalınması ile gerçekleşen çeşitli dolandırıcılık olayları, paylaşılan tatil fotoğrafları ve konum bilgilerinden kaynaklanan hırsızlık olayları dikkat çekmektedir. Ancak tüm bu deneyimlerin bireylerde farkındalık oluşturup oluşturmadığı konusu araştırılmaya muhtaçtır (Akyel, 2020).

4.3. Sosyal medyayı kullanarak suçun önlenmesi

Sosyal medya platformları, güvenlik noktasında yaşanan problemleri çözmeye, yerel ölçekte risk analizleri yapılarak açık istihbarat bilgisi toplamaya, işlenen ya da işlenmesi muhtemel suçlara ilişkin en kısa zamanda hızlı ve etkin bir biçimde müdahaleye imkân tanıyan yüksek potansiyelli bir veri havuzu olarak algılanmaktadır (Bahar, 2018).

5. YÖNTEM

Bu çalışmada; bireylerin açık kaynak istihbarat farkındalıklarının sosyal medya kullanımlarına etkisinin incelenmesi için anket uygulanmıştır. Ayrıca konusunda uzman emniyet personelleri ile suç önleme ve suç sonrası tespitlerde açık kaynak istihbaratı ve sosyal medyadan faydalanma yöntemlerine ilişkin mülakatlar gerçekleştirilmiştir.

5.1. Örneklem

Anket çalışması Ekim 2019-Şubat 2020 tarihleri arasında Çorum ilinde bulunan Hitit Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilere "Google Forms" üzerinden anket uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya her iki cinsiyet grubundan 18 yaş ve üzeri 610 öğrenci dahil edilmiştir. 318 kadın, 292 erkeğin katılım gösterdiği çalışmanın verilerine göre cinsiyet bağlamında katılımcı sayılarında homojen bir dağılım mevcuttur.

Mülakat çalışması Ağustos 2019 ile Ekim 2019 tarihleri arasında Çorum İl Emniyet Müdürlüğü bünyesinde; siber suçlar ve terör suçları mücadele birimlerinde çalışan toplam 16 polis memuru ile gerçekleştirilmiş ve polisler bu mülakat çerçevesinde beş adet soru yöneltilmiştir. Mülakata alınan polisler 25-48 yaş aralığındadır, mesleki tecrübeleri ise 2-23 yıl arasında değişmektedir.

5.2. Veri Toplama Araçları

Anket, demografik özellikleri ve sosyal medya kullanımına ilişkin soruları içeren 20 maddeden ibarettir. Bu soruların yarısı açık kaynak istihbarat farkındalığına yöneliktir; kalan kısmı ise sosyal medya kullanımı üzerine yöneltilen soruları içermektedir. Sorulara beklenen cevaplar iki seçeneğe (evet-hayır) olarak hazırlanmıştır. Mülakat çalışmasında ise, sosyal medyadan suç tespiti yapan ve konusunda uzman emniyet personelinin yaşı ve mesleki deneyimleri gibi parametreleri içeren toplam 5 soruya verilen cevaplar raporlanmıştır.

5.3. Verilerin Analizi

Bu çalışmada istatistiksel analizler SPSS (Version 22.0, SPSS Inc., Chicago, IL, USA Hitit Üniversitesi Lisanslı) paket programı kullanılarak yapılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler sürekli veriye sahip değişkenler için ortalama±standart sapma ve kategorik veriler için sayı ve yüzde (%) olarak sunulmuştur. Kategorik değişkenler arasındaki oran karşılaştırmaları ve ilişki araştırmaları için çapraz tabloların hücrelerindeki veri sayısına bağlı olarak Ki-kare testi veya Fisher exact testi kullanılmıştır. İstatistiki anlamlılık düzeyi için $p < 0.05$ olarak değerlendirilmiştir.

6. ARAŞTIRMA BULGULARI

6.1. Demografik Özellikler ve Sosyal Medya Kullanım Süresine İlişkin Bulgular

Anket araştırmasına katılan 610 kişinin, %52,1'i (n=318) kadın, %49,7'si (n=292) ise erkek idi. Araştırmada bulunan bireylerin yaş ortalaması 21,88 olarak belirlenmiştir. Erkeklerin yaş ortalaması 22,5 ve kadınların yaş ortalaması 21,27 idi. Araştırmaya katılanların %93,6'sının (n=571) bekar ve %6,4'ünün (n=39) evli olduğu belirlenmiştir.

Araştırmaya katılanların sosyal medya kullanım süresi, %24,9'unda (n=152) 1-2 saat, %40,2 (245)'sinde 2-4 saat ve %34,9'unda (n=213) 4 saat ve üzerinde olduğu belirlenmiştir.

Anket soruları arasındaki ilişki araştırmalarına ilişkin istatistiksel bulgular Çizelge 5.1 – Çizelge 5.10 arasında verilmiştir.

Çizelge 5.1. Anketlerin 1'inci maddelerinin karşılaştırılması

		Sosyal medya hesaplarımdan istediğim yorumları çekinmeden yapabilirim		Toplam
		Hayır	Evet	
Kişiyek/kurumlara (özel veya devlet) karşı işlenen suçlar ve cezası ile ilgili internette ve gazetelerde değişik haberlere rastladım.	Hayır	n	61	112
		%	54,5%	45,5%
	Evet	n	323	498
		%	64,9%	35,1%
Toplam		n	384	610
		%	63,0%	37,0%

* Ki-kare test $\chi^2 (1) = 4,236; P = 0,040$

Çizelge 5.2. Anketlerin 2'nci maddelerinin karşılaştırılması

		Suç teşkil etme ihtimali bile olsa düşüncelerimi sosyal medyada paylaşabilirim.		Toplam
		Hayır	Evet	
İnternette yaptıkları paylaşımlar yüzünden hukuki işlem başlatılan kişilerin olduğu haberlerini gördüm.	Hayır	n	55	66
		%	83,3%	16,7%
	Evet	n	481	544
		%	88,4%	11,6%
Toplam		n	536	610
		%	87,9%	12,1%

* Ki-kare test $\chi^2 (1) = 1,428; P = 0.232$

Çizelge 5.3. Anketlerin 3'üncü maddelerinin karşılaştırılması

		Sosyal medya üzerinden resmimi ve kullandığım aracın fotoğrafını paylaşabilirim.		Toplam
		Hayır	Evet	
İnternet üzerinden araç satışı yaparken plakası görünen araçların plakalarının kopyalanarak trafiğe çıkanlar olduğu haberlerine rastladım.	Hayır	n 96	345	441
	%	21,8%	78,2%	100,0%
	Evet	n 32	137	169
	%	18,9%	81,1%	100,0%
Toplam	n	128	482	610
	%	21,0%	79,0%	100,0%

* Ki-kare test $\chi^2(1) = 0.592$; $P = 0.442$

Çizelge 5.4. Anketlerin 4'üncü maddelerinin karşılaştırılması

		Tanımadığım kişileri sosyal medyadan hesabımı takip etmesi için profilime eklerim.		Toplam
		Hayır	Evet	
İnternetteki arkadaşlık siteleri aracılığıyla tanışıp özel görüntüleri nedeniyle şantaj yapılan kişilerin olduğu haberlerine rastladım.	Hayır	n 99	32	131
	%	75,6%	24,4%	100,0%
	Evet	n 360	119	479
	%	75,2%	24,8%	100,0%
Toplam	n	459	151	610
	%	75,2%	24,8%	100,0%

* Ki-kare test $\chi^2(1) = 0.010$; $P = 0.992$

Çizelge 5.5. Anketlerin 5'inci maddelerinin karşılaştırılması

		Sosyal medyadan paylaşım yaparken kimlik bilgilerimin tamamını ortaya koyan verileri paylaşabilirim.		Toplam
		Hayır	Evet	
Kişisel bilgilerini paylaşarak sitelere üye olanlardan bazılarının kimlik bilgilerinin dolandırıcılar tarafından kullanıldığı haberlerine rastladım.	Hayır	n 134	4	138
	%	97,1%	2,9%	100,0%
	Evet	n 457	15	472
	%	96,8%	3,2%	100,0%
Toplam	n	591	19	610
	%	96,9%	3,1%	100,0%

* Fisher's ExactTest; $P = 1.000$

Çizelge 5.6. Anketlerin 6'ncı maddelerinin karşılaştırılması

		Sosyal medya üzerinden konum ve tatil video/fotoğraf paylaşımlarında bulunurum		Toplam
		Hayır	Evet	
Hırsızlık ve dolandırıcılık yapan bazı kişilerin özel hayat ile ilgili internet üzerinden bilgi edindiği hakkında haberlere rastladım.	Hayır	n 28	81	109
	%	25,7%	74,3%	100,0%
	Evet	n 140	361	501
	%	27,9%	72,1%	100,0%
Toplam	n	168	442	610
	%	27,5%	72,5%	100,0%

* Ki-kare test $\chi^2(1) = 0.228$; $P = 0.633$

Çizelge 5.7. Anketlerin 7'nci maddelerinin karşılaştırılması

		Doğruluğunu tam öğrenmeden bazı bilgileri sosyal medya üzerinden paylaştığım olmuştur.		Toplam
		Hayır	Evet	
Kitleleri Provoke ederek toplumsal infial oluşturmaya aracılık etmenin halkı kin ve düşmanlığa tahrik suçunu biliyorum.	Hayır	n 104	12	116
	%	89,7%	10,3%	100,0%
	Evet	n 418	76	494
	%	84,6%	15,4%	100,0%
Toplam	n	522	88	610
	%	85,6%	14,4%	100,0%

* Ki-kare test $\chi^2(1) = 1.933$; $P = 0.164$

Çizelge 5.8. Anketlerin 8'inci. maddelerinin karşılaştırılması

		Özellikle Facebook, Twitter, Instagram gibi tanımadığım kişilerden gelen etkinlik ve arkadaşlık isteklerine olumlu cevap verebilirim.			Toplam
		Hayır	Evet		
Elektronik posta adreslerine kaynağı belirsiz yerlerden iletilerle gelen linkleri tıklayanların, kişisel bilgilerinin çalındığı haberlerine rastladım.	Hayır	n %	91 74,0%	32 26,0%	123 100,0%
	Evet	n %	362 74,3%	125 25,7%	487 100,0%
Toplam		n %	453 74,3%	157 25,7%	610 100,0%

* Ki-kare test $\chi^2 (1) = 0.006$; P = 0.937**Çizelge 5.9.** Anketlerin 9'uncu maddelerinin karşılaştırılması

		Sosyal medya üzerinden devlete karşı suç işlendiğini gördüğüm zaman bu kişileri şikayet ederim.			Toplam
		Hayır	Evet		
İnternet üzerinden terör örgütlerini öven paylaşımların yapıldığı haberlerine rastladım.	Hayır	n %	54 36,2%	95 63,8%	149 100,0%
	Evet	n %	170 36,9%	291 63,1%	461 100,0%
Toplam		n %	224 36,7%	386 63,3%	610 100,0%

* Ki-kare test $\chi^2 (1) = 0.020$; P = 0.889**Çizelge 5.10.** Anketlerin 10'uncu maddelerinin karşılaştırılması

		Dolandırıcılık ve Sahtekârlığa karşı sosyal medya hesaplarım üzerinden bilgilendirme yazılarını paylaşıyorum.			Toplam
		Hayır	Evet		
Phishing (ortalama) hakkında fikrim var.	Hayır	n %	294 63,8%	167 36,2%	461 100,0%
	Evet	n %	95 63,8%	54 36,2%	149 100,0%
Toplam		n %	389 63,8%	221 36,2%	610 100,0%

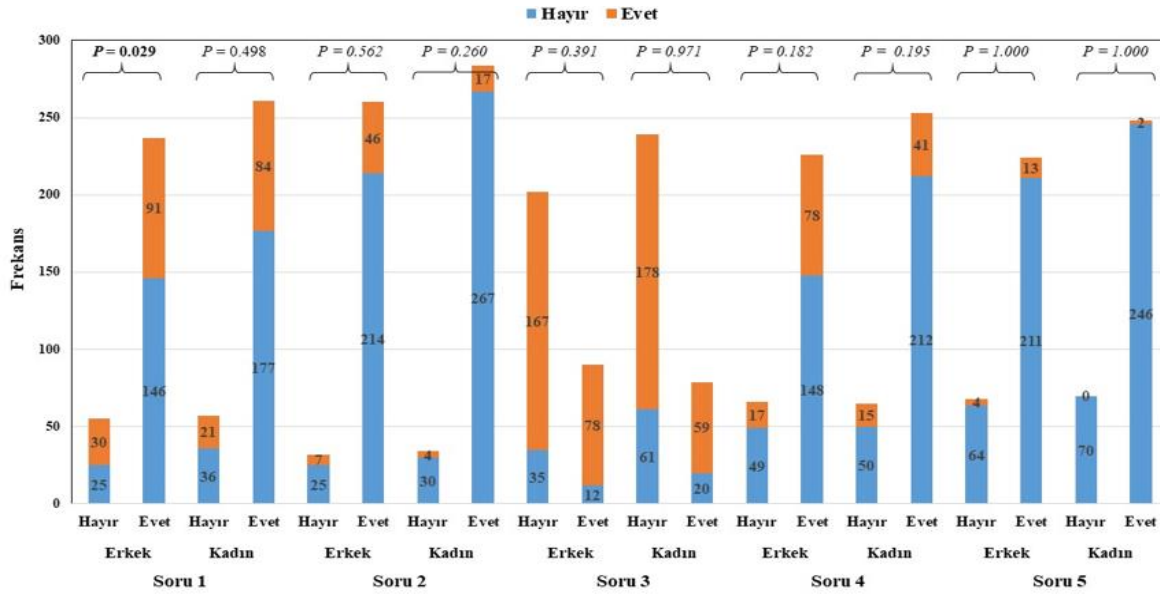
* Ki-kare test $\chi^2 (1) = 0.000$; P = 0.997

Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde; Chi-square test sonuçlarına göre anketlerin 1'inci maddeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmuştur (p=0.040). Anketlerin diğer maddeleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunamamıştır.

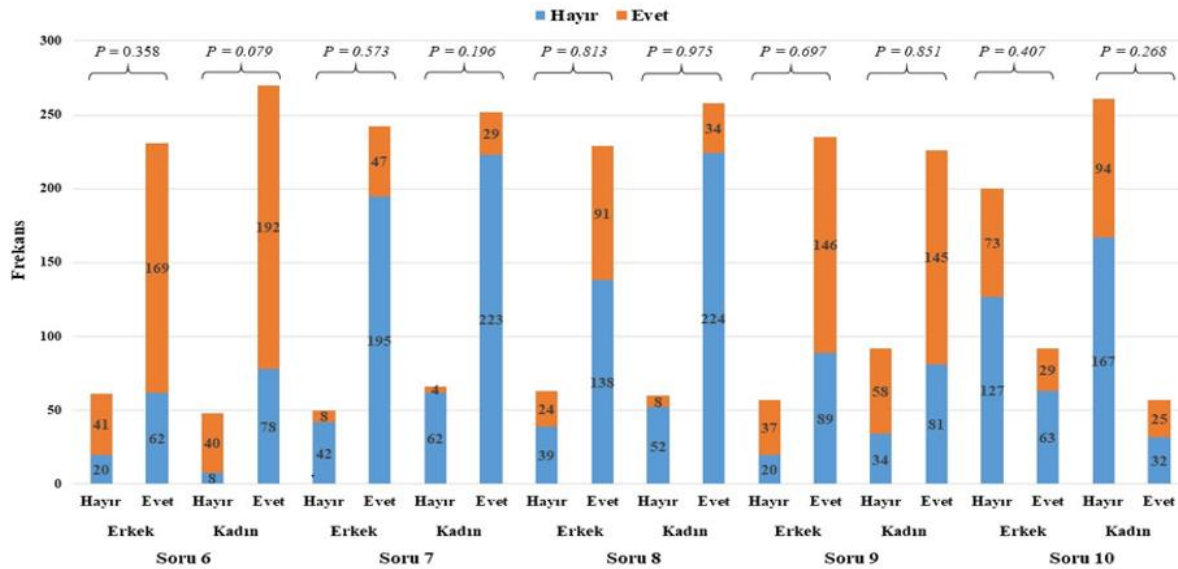
'Kişiyekurumlara (özel veya devlet) karşı işlenen suçlar ve cezası ile ilgili internette ve gazetelerde değişik haberlere rastladım' sorusuna "evet" cevabını veren katılımcıların %35,1'i "hayır" cevabını veren katılımcıların %45,5'i 'sosyal medya hesaplarımdan istediğim yorumları çekinmeden yapabilirim' sorusuna "evet" cevabını vermiştir. Bu oran istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bu sonuca göre kişiyekurumlara (özel veya devlet) karşı işlenen suçlar ve cezası ile ilgili sanal ortamda ve gazetelerde sıra dışı haberler ile karşılaşmanın sosyal medya hesaplarından yapılan paylaşımlar üzerinde etkili olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Anketlerin 2-10'uncu maddeleri arasında yapılan karşılaştırmalar sonucunda istatistiksel olarak anlamlı verilere ulaşılamamıştır. Buna göre; değişik kanallar yoluyla herhangi bir bilgiyi öğrenen bireylerin sahip oldukları bu farkındalıklarının, sosyal medya kullanımlarında etkisi olmadığı sonucuna varılmaktadır.

Cinsiyete göre anket sorularına verilen cevapların karşılaştırılmasına ilişkin değerlendirmeler, Şekil 5.1 ve Şekil 5.2 de gösterilmiştir.

Şekil 5.1. Cinsiyete göre anket sorularına (1-5) verilen cevapların karşılaştırılması

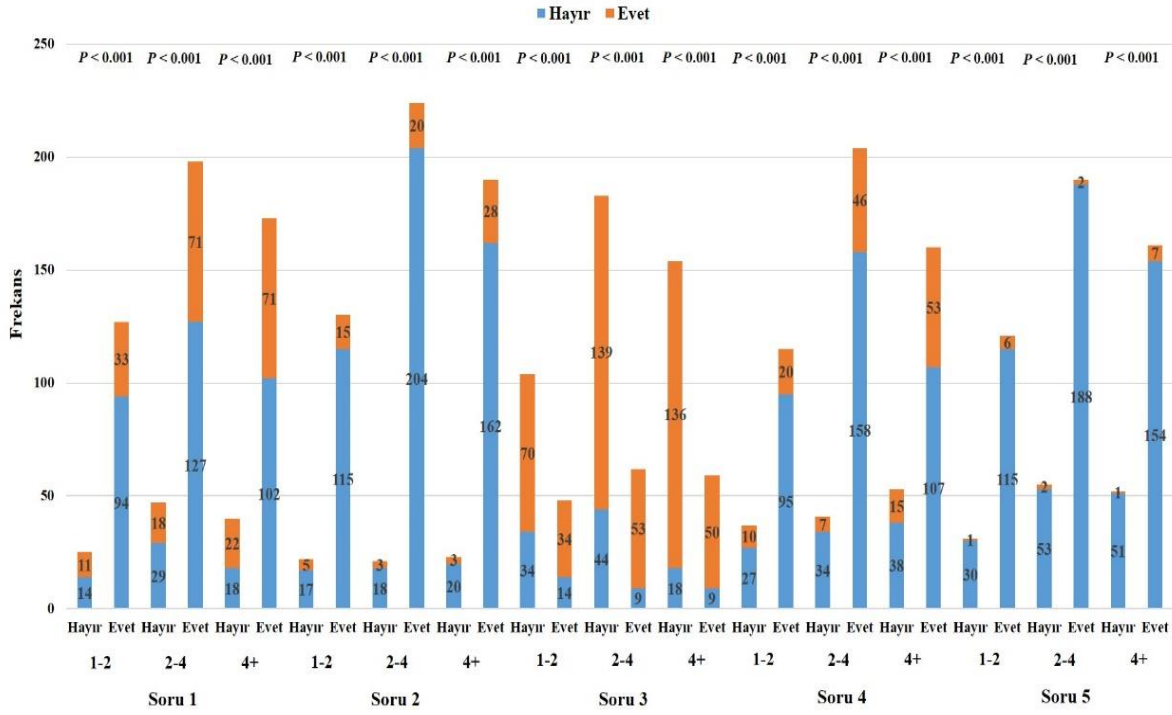

Şekil 5.2. Cinsiyete göre anket sorularına (6-10) verilen cevapların karşılaştırılması

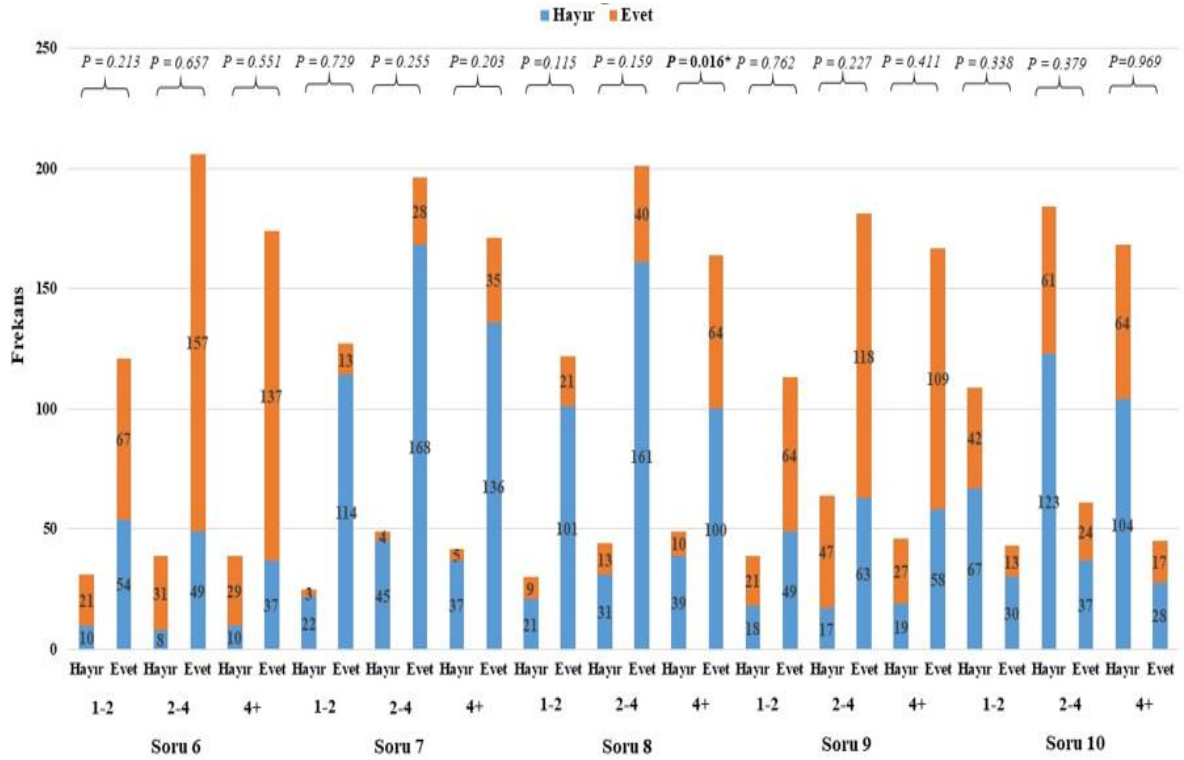
Sosyal medya kullanıcılarının verdikleri cevaplar incelendiğinde; kişiye/kurumlara karşı işlenen suçlar ve cezası ile ilgili internette ve gazetelerde değişik haberlerle karşılaşma durumunun erkeklerin sosyal medya yorumları üzerinde etkili olduğu ($p=0.029$), ancak kadınların sosyal medya yorumları üzerinde etkili olmadığı sonucuna varılmıştır ($p=0.498$).

Anketlerin 2-10 maddeleri cinsiyete göre ayrı değerlendirildiğinde hem kadınlar için hem de erkekler için oranlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar saptanmamıştır. Bu bağlamda; erkekler ve kadınlar arasında değişik kanallar vasıtasıyla bir bilginin öğrenilmesi sonrasında oluşan farkındalık düzeyinin, sosyal medya kullanımları üzerinde herhangi bir biçimde etkili olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Sosyal medya kullanım süresine göre anket sorularına verilen cevapların karşılaştırmaları, Şekil 5.3 ve Şekil 5.4'te gösterilmiştir.

Şekil 5.3. Sosyal medya kullanım süresine göre anket sorularına (1-5) verilen cevapların karşılaştırılması

Şekil 5.4. Sosyal medya kullanım süresine göre anket sorularına (6-10) verilen cevapların karşılaştırılması

Sosyal medya kullanıcısı olan bireylerin medya kullanım sürelerine göre verdikleri cevaplar incelendiğinde; 4 saat üzeri sosyal medya kullananlarda elektronik posta adreslerine kaynağı belirsiz yerlerden gelen linklere erişenlerin, kişisel bilgilerinin çalındığı haberleri ile karşılaşma durumunun özellikle facebook, twitter, instagram gibi tanımadığı kişilerden gelen etkinlik ve arkadaşlık isteklerine olumlu cevap verme yönelimleri üzerinde etkili olduğu ($p=0.016$), ancak 1-2 ve 2-4 saat sosyal medya kullananlar üzerinde etkili olmadığı görülmüştür ($p=0.115$, $p=0.159$).

Anketlerin diğer tüm maddeleri sosyal medya kullanım sürelerine göre ayrı değerlendirildiğinde 1-2, 2-4 ve 4 saat üzeri sosyal medya kullananlar için sorulara verilen cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar saptanmamıştır. Bu sonuçlara göre; sosyal medya kullanım süresi farklı olan bireyler arasında değişik kanallar yoluyla herhangi bir bilginin öğrenilmesi sonrasında oluşan farkındalık düzeyinin, sosyal medya kullanımları üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı sonucuna varılmaktadır.

Araştırmada alınan cevaplar genel olarak değerlendirildiğinde;

Sosyal mecrada terör örgütlerinin övüldüğü bir paylaşımı gören 461 kişiden 291'i bu kişileri şikâyet edeceğini dile getirmektedir. Duyarlılığını gösterecek kişilerin oranı %63,1 olarak karşımıza çıkmaktadır ve bu sonuç oldukça dikkat çekicidir.

Kişisel bilgilerinin paylaşılması esasına dayalı web sitelerine üye olarak kayıt yaptıran bireylerin kimlik bilgilerinin kötü niyetli kimseler tarafından kullanıldığı haberlerine rastlamadığını beyan edenlerin oranı %22,6'dır (138/610). Benzer şekilde sanal ortamdaki arkadaşlık sitelerinde yayılan özel görüntüleri nedeniyle şantaja maruz kalan kişilerin bulunduğuna ilişkin haberlere rastlamadığını söyleyenlerin oranı %21,4'tür (131/610). Bu haberlere rastlayan 479 kişinin, 119'u ise, tanımadığı kişileri sosyal medyadan takip amacı ile eklediğini söylemiştir.

İnternette araç satışı bağlamında, araç plakalarının kopyalanarak trafiğe çıkarıldığına ilişkin haberlere rastladığını söyleyenlerin oranı %27,7'dir (169/610). Sosyal medya üzerinden resmini ve kullandığı aracın fotoğrafını paylaşabileceğini söyleyenlerin oranı %81,1' dir (137/169).

Suç teşkil etme ihtimali bile olsa düşüncelerini sosyal medyada paylaşabileceğini söyleyenlerin oranı ise %12,1'dir (74/610).

5.2. Mülakat

60 günlük süre içerisinde, Çorum İl Emniyet Müdürlüğü bünyesinde görev yapan, toplam 16 polis ile 540 dakika süren görüşme sonucu toplanan veriler raporlanmıştır.

TARTIŞMA VE SONUÇLAR

Hitit Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilere yönelik anket sonuçları değerlendirildiğinde; çeşitli yayınlar ve sosyal medya platformları üzerinden açık kaynak istihbarat farkındalığı belli bir düzeye ulaşmış olan bireylerin dahi sosyal medyayı kullanırken çok dikkatli olmadıkları dikkat çekmektedir. Bununla birlikte, kanunlar tarafından açıkça suç sayılan durumlarda konuyu ciddiye alma ve olası sorunları önlemeye yönelik eğilimler de göze çarpmaktadır. Herhangi bir şekilde bir kuruma veya devlete karşı işlenecek suçların yasal bir yükümlülüğünün olabileceğini düşünen bireyler, sosyal medyayı kullanırken daha dikkatli davranmaktadırlar. Ancak cinsiyete göre verilen cevaplar dikkate alındığında; bu durumun erkekler üzerinde etkili olduğu, kadınlar üzerinde ise herhangi bir etkisinin olmadığı görülmektedir.

Sosyal medya kullanımı sırasında karşılaşılabilecek risklerin göz ardı edilmeye başlandığı dikkat çekmektedir.

Anketlerin diğer maddelerinin cinsiyete bağlamında değerlendirilmesinde; hem erkeklerin hem de kadınların açık kaynaklardan yararlanarak farkındalık geliştirdikleri ve söz konusu durumlar sonrasında sosyal medya kullanımında herhangi bir değişiklik oluşmadığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Bireylerin kişisel güvenlikleri söz konusu olduğunda, çoğunlukla aynı şekilde davranış gösterdikleri tespit edilmiştir. Sosyal medya kullanımı konusunda bireylerin özgürlüklerinden ödün vermeyecekleri düşünülmektedir.

Sosyal ağlar aracılığıyla belli bir görüş ve inanç çerçevesinde arkadaş grupları oluşturulmaktadır. Gruplardan yapılan paylaşımlar, profil sahiplerine ilişkin fikir ve kanaatlere varılmasına olanak sağlamaktadır. Bu durum bazen olumsuzluklara, önyargılara da sebep verebilmektedir. Bu bağlamda sanal platformların, gerçek dünyanın yansması olarak değerlendirilebileceği de unutulmamalıdır.

Suç ile mücadele eden kolluk kuvvetlerinin; suç ve suçun faillerinin tespiti ile suçun önlenmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirmektedirler. Benzer şekilde, sanal ortamda gerçekleşecek her türlü suç ile mücadelede de etkin olarak mücadele etmektedirler. Ülkemizde sanal ortamlarda işlenen her türlü suçun failleri tespit edilebilmektedir.

Çalışmanın mülakat ve anketler safhaları vasıtasıyla, kolluk kuvvetlerinin sanal devriye hizmetleri yoluyla suç ile mücadeleleri bağlamında aydınlatıcı bilgilere de ulaşılmıştır. Ancak polise sanal ortamda işlenen suçlarla ilgili araştırma yetkisi veren kanuni yetki düzenlemesi Anayasa Mahkemesinin 19 Şubat 2020 tarihli kararı ile iptal edilmiştir. Böylelikle sanal ortamdaki bu suçlarla ilgili adli sürecin başlatılması şikâyet ve ihbara tabidir. Bu konu ile ilgili gerekli eksikliklerin tespit edilip, sürece katkı sağlayacak yeni kanuni düzenlemeler yapılması büyük önem taşımaktadır.

Sosyal medya üzerinden herhangi bir eylem çağrısında bulunan gruplara yönelik istihbarat elde edilmesi de suçun önlenmesi adına hayat kurtarıcıdır.

Sosyal medyayı kullanan bireylerin, can güvenliklerini riske atacak durum ve temaslardan sakınmaları gerekmektedir. Buna ek olarak, güvenliği yüksek ve lisanslı uygulamaları kullanarak güvenlikleri için gerekli önlemleri almalıdırlar. Sosyal medyadan paylaşılan her bilginin doğru olmadığı gerçeğinden hareketle, paylaşım yaparken daha dikkatli olmaları yararlı olacaktır.

Ülkemizde de son yıllarda sıklıkça tartışılan ‘*İnternet ortamında yapılan yayınların düzenlenmesi ve bu yayınlar yoluyla işlenen suçlarla mücadele edilmesi hakkındaki kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun*’ 31 Temmuz 2020 tarihli resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Sosyal medya platformlarına girişte; kullanıcıların e-devlet hizmetlerine erişim için kullandıklarına benzer bir şifre ya da hesabın sorumluluğunun kendilerine ait olduğunu beyan eden bir e-imza ile girişlerinin sağlanmasına yönelik düzenlemeler önem taşımaktadır.

Sosyal medya kullanırken bu platformlar üzerinden hak ihlaline uğramış kişilerin yaşadıkları sorunları konu alan kamu spotları, yayınlar ve tanıtımlar vb. faaliyetler tüm medya organlarında yayınlanarak konunun hassasiyeti ve önemi ortaya konulmalıdır.

Dijital okuryazarlık sayesinde sosyal medyayı doğru kullanarak üretim ortaya çıkarma ve çok yönlü fayda sağlama olanakları da ortaya çıkabilmektedir. Bununla birlikte, kişisel verilerin güvenliği de sağlanabilmektedir.

Çalışmamızın sonucunda, bireylerin, sosyal medya araçlarını iletişim kurmak ve etkileşimde bulunmak amacıyla daha uzun zamanlı ve yoğun şekilde kullanacakları öngörülmektedir. Sosyalleşmeye, kişisel gelişime ve fikir özgürlüğüne sağladığı katkılar göz önüne alındığında, sosyal medya araçlarının engellere karşılaşmadan kullanılması bir kişilik hakkı olarak nitelendirilmektedir. Ancak fikir özgürlüğü çerçevesinde yapılacak olan paylaşımlarda diğer insanların hak ve özgürlükleri de göz önünde bulundurulmalı ve bu doğrultuda daha özenli davranılmalıdır.

KAYNAKLAR

Acun, İ., Yücel, C., Belenkuyu, C., Keleş, S., 2018. Üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanım amaçlarının incelenmesi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 23(4), 559-602.

Akyel, 2020. Suç önleme ve analizi perspektifinde açık kaynak istihbarat farkındalığının bireylerin sosyal medya kullanımı üzerine etkisi: Çorum ili örneği. Yüksek Lisans Tezi, Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü/ Adli Bilimler Anabilim Dalı, Çorum.

Akyel, M., Çetli, E., Özkoçak V., 2019. New methods and techniques in forensic science and forensic anthropology/adli bilimler ve adli antropolojide yeni yöntem ve teknikler. Recent Evaluations On Humanities And Social Sciences, Editörler: B. Ceylan Ataman ve G. Taşkıran. İjoepec, London, 117-125.

Anonim, 2020. İstihbarat nedir ne demektir? Uluslararası istihbarat teşkilatları, <https://www.lafsozluk.com/2013/11/istihbarat-nedir-ne-demektir-anlamı.html> (04.11.2020).

Ateş, A., 2013. Stratejik istihbarat ve Türk dış politikasına etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü/Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Aydın.

Aydın, A.H., 2014. Suç önlemenin önemi ve etkisi. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 2014(3), 82-84.

Bahar, A., 2018. Bilişim suçları, iletişim ve sosyal medya. İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi, 10(3), 1-36.

Baltacı, S., 2017. Sosyal medya üzerinden elde edilen istihbaratın güvenlik maksatlı kullanılması. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü/ Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı İstihbarat Bilim Dalı, İstanbul.

- Biçer, S., 2017. Ulusal güvenlik ve istihbarat sisteminde geleneksel anlayıştan modern ve değişen ihtiyaçlar dönemine geçiş. Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi, 9(2), 435-464.
- Dolu, O., Uludağ, Ş., ve Doğutaş, C., 2010. Suç korkusu: nedenleri, sonuçları ve güvenlik politikaları ilişkisi. Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 65(01), 57-81.
- Duramaz, S., ve Gökbunar, A. R., 2017. Ekonomik istihbarat sisteminin oluşturulmasına yönelik Türkiye için yeni bir model önerisi. Öneri Dergisi, 12(47), 49-69.
- Göver, İ. H., ve Şenol, D., 2017. Toplumsal bir olgu olarak suç: sosyolojik bir analiz. Journal of Current Researches on Social Sciences, 7(2), 191-208.
- Korkmaz, Ö., Yeşil, R., 2011. Medya ve televizyon okuryazarlık düzeyleri ölçeği geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 8(2), 110-126.
- Özer, Y., 2015. Terörizmle mücadelede istihbaratın rolü: kültürel istihbarat konsepti. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2(1), 51-80.
- Öztay, O.H. & Koç, F. (2020). An investigation on the history of written communication and its cultural impacts. Turkish Studies - Social, 15(7), 229-240. <https://dx.doi.org/10.47356/TurkishStudies.47376>
- Öztürk, M. F., ve Talas, M., 2015. Sosyal medya ve eğitim etkileşimi. Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks, 7(1), 101-120.
- Öztürk, Ş., 2015. Sosyal Medyada Etik Sorunlar. Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi, 9(1), 287-311.
- Yorulmaz, Ö., ve Yakut, S. G., 2017. Türkiye’de suç oranını etkileyen sosyoekonomik faktörlerin incelenmesi: Path analizine dayanlı yaklaşım. Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 39(1), 307-322.

EK 1.

Değerli katılımcı,

Bu anketin amacı, siz değerli öğrencilerin sahip olduğu açık kaynak istihbarat farkındalıklarınızın sosyal medya kullanımlarınız üzerindeki etkisini tespitiye yöneliktir. Anket sonucu elde edilecek veriler, Çorum Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Adli Bilimler Yüksek Lisans Programı tez çalışması ile akademik bir çalışmada kullanılacaktır. İlgi gösterdiğiniz ve zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.

Muhammed AKYEL

Çorum Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Adli Bilimler Anabilim Dalı

makyel5219@gmail.com

Anket çalışması;

Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek

Yaşınız:

Medeni Haliniz: () Evli () Bekar

Sosyal Medya Kullanım Süreniz: () (1- 2 saat) () (2-4 saat) () (4 saat ve üzeri)

AÇIK KAYNAK İSTİHBARAT FARKINDALIĞI	SOSYAL MEDYA KULLANIMI
1. Kişiyekurumlara (özel veya devlet) karşı işlenen suçlar ve cezası ile ilgili internette ve gazetelerde değişik haberlere rastladım. () Evet () Hayır	1.Sosyal medya hesaplarımdan istediğim yorumları çekinmeden yapabilirim. () Evet () Hayır
2. İnternette yaptıkları paylaşımlar yüzünden hukuki işlem başlatılan kişilerin olduğu haberlerini gördüm. () Evet () Hayır	2.Suç teşkil etme ihtimali bile olsa düşüncelerimi sosyal medyada paylaşabilirim. () Evet () Hayır
3. İnternet üzerinden araç satışı yaparken plakası görünen araçların plakalarının kopyalanarak trafiğe çıkanlar olduğu haberlerine rastladım. () Evet () Hayır	3.Sosyal medya üzerinden resmimi ve kullandığım aracın fotoğrafını paylaşabilirim. () Evet () Hayır

4. İnternetteki arkadaşlık siteleri aracılığıyla tanışıp özel görüntüleri nedeniyle şantaj yapılan kişilerin olduğu haberlerine rastladım. () Evet () Hayır	4.Tanmadığım kişileri sosyal medyadan hesabımı takip etmesi için profilime eklerim. () Evet () Hayır
5. Kişisel bilgilerini paylaşarak sitelere üye olanlardan bazılarının kimlik bilgilerinin dolandırıcılar tarafından kullanıldığı haberlerine rastladım. () Evet () Hayır	5.Sosyal medyadan paylaşım yaparken kimlik bilgilerimin tamamını ortaya koyan verileri paylaşabilirim. () Evet () Hayır
6. Hırsızlık ve dolandırıcılık yapan bazı kişilerin özel hayat ile ilgili internet üzerinden bilgi edindiği hakkında haberlere rastladım. () Evet () Hayır	6.Sosyal medya üzerinden konum ve tatil video/fotoğraf paylaşımlarında bulunurum. () Evet () Hayır
7. Kitleleri Provoke ederek toplumsal infial oluşturmaya aracılık etmenin halkı kin ve düşmanlığa tahrik suçu olduğunu biliyorum. () Evet () Hayır	7.Doğruluğunu tam öğrenmeden bazı bilgileri sosyal medya üzerinden paylaştığım olmuştur. () Evet () Hayır
8. Elektronik posta adreslerine kaynağı belirsiz yerlerden iletilerle gelen linkleri tükleyenların, kişisel bilgilerinin çalındığı haberlerine rastladım. () Evet () Hayır	8.Özellikle Facebook, Twitter, Instagram gibi tanımadığım kişilerden gelen etkinlik ve arkadaşlık isteklerine olumlu cevap verebilirim. () Evet () Hayır
9. İnternet üzerinden terör örgütlerini öven paylaşımların yapıldığı haberlerine rastladım () Evet () Hayır	9.Sosyal medya üzerinden devlete karşı suç işlendiğini gördüğüm zaman bu kişileri şikayet ederim. () Evet () Hayır
10. Phishing (oltalama) hakkında fikrim var. () Evet () Hayır	10.Dolandırıcılık ve Sahtekârlığa karşı sosyal medya hesaplarım üzerinden bilgilendirme yazılarını paylaşıyorum. () Evet () Hayır

EK 2.

Değerli katılımcı,

Bu mülakatın amacı, konusunda uzman olan emniyet personeli ile suç önleme ve suç sonrası tespitlerde açık kaynak istihbaratı ve sosyal medyadan nasıl faydalandıklarına yöneliktir. Mülakat sonucu elde edilecek veriler, Çorum Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Adli Bilimler Yüksek Lisans Programı tez çalışması ile akademik bir çalışmada kullanılacaktır. İlgili gösterdiğiniz ve zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.

Muhammed AKYEL

Çorum Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Adli Bilimler Anabilim Dalı

makyel5219@gmail.com

Mülakat çalışması;

Yaşınız:

Meslekte kaçınıcı yılınız:

MÜLAKAT SORULARI

1. Sosyal Medya Platformları üzerinden işlenen suçların tespiti nasıl yapılmaktadır?
2. İnternet ve sosyal medyayı kullanan kişiler hangi tür risklere maruz kalmaktadır?
3. İnternet ve sosyal medyanın suç ve suçlu ile mücadelede güvenlik güçlerine sağladığı faydalar nelerdir?
4. Açık kaynaklardan elde edilen her bilgi güvenilir midir?
5. İnternet ve sosyal medyayı kullanımında aracılık eden teknolojik araçların güvenliği nasıl sağlanmalıdır?

